

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sancti Bonaventurae Episcopi Cardinalis Albanensis,
Seraph. Doctoris Ecclesiae, Speculum Disciplinae, Et
Profectus Religiosorum: Libelli ad pietatem vtilissimi**

**Bernardus <de Bessa>
Bonaventura <Heiliger>**

Antverpiæ, 1591

De sobrietate. Cap. XLVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53148](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53148)

nare suos discipulos in exemplum. Matth. Si ^{Mat. 19, 21}
 vis perfectus esse, vade & vende omnia quæ ^{2. Cor. 8, 2}
 habes, & da pauperibus, & veni, sequere me. ^{Mat. 19, 27}
 Hæc est quam Apostolus notat, altissima pau-
 pertas, primorum sanctorum in Ecclesia, qui
 omnia reliquerunt propter Deum. Huic mul-
 ta virtutes & plurima dona gratia: quæ annexa
 sunt, quæ tamen à paucis capiuntur: eo quòd
 licet multi sint, qui quasi nihil habeant in mū-
 do, tamē admodum rari sunt in religione, qui
 non plus habere cupiāt, vel pro se vel pro aliis.
 Omne quod est melius, est etiam rarius in hoc
 mundo. Qui propter se sollicitus est in tempo-
 ralibus, relinquitur suæ provisioni: similiter
 qui habet alios provisores, relinquitur illis.
 Qui verò omnem sollicitudinē suam in Deum
 iacet & omnem cogitatum, habet ipsum Do-
 minum in provisorem. Mat. Primum quærite ^{Mat. 6, 33}
 regnum Dei & iusticiam eius: & hæc omnia,
 scilicet temporalia necessaria adicientur vo-
 bis. Qui enim ex gratia vult donare cælestia:
 cur etiam temporalia & parva ab eo non spe-
 remus? Aut ergo dabit nobis necessaria in-
 quantum expedit nobis; aut vires corporis ad
 sustinendum penurias; aut spiritualem dulce-
 dinem meliorem carnali, & insuper præmium
 cæleste.

De sobrietate.

C A P. X L V I.

SO B R I E T A S est virtus qua corporis ali- ^{Sobrietatis}
 simenta cum moderamine admittuntur, in ^{quid.}
 cibo & potu & somno. Sumitur etiam gene-
 raliter pro moderamine ab omni superfluitate
 & intemperantia mentis & corporis. vnde
 dicitur: Sobria mens & sobrius sensus. Sed
 prout accipitur pro restrictione alimentorum,
 illa est quæ dicitur parcimonia vel abstinentia;

Sobrietas
varia.

& opponitur vitio gulæ vel gastrimergiæ, quæ est ventris ingluvies. Est autem alia sobrietas medicinæ, alia avaritiæ, alia hypocrisis, alia paupertatis, alia religiositatis. Medicinalis, fit propter sanitatem corporis conseruandam vel recuperandam. Avaritiæ, ad parcendum expensis. Hypocrisis, pro laude humana. Paupertatis, pro necessitate penurię. Religiositatis, pro virtute obrinenda, pro vitiis calcandis, pro penitentia agenda, pro ædificatione proximorū, pro gloria promerenda, pro aciendo intellectu & sapientia acquirenda. Nam sicut fenestra obstructa limo obtenebratur, sic intellectus cibo obrutus obscuratur, sicut sæpe experimur. Sobrietas autem, sicut omnis virtus, tunc solum coram Deo est meritoria, cum Deus est causa prima & forma, id est, si propter Deum principaliter fiat & secundum Deum. Sicut enim Deus mundum gubernat, nec plus nec minus adhibens diligentiam quam iustum est, omnem diligentiam suam (vt ita loquamur) circa cælestia impendens: ita homo, cui minor mundus regendus commissus est, hoc est, corpus proprium, sic debet ei providere prudenter, vt nec de necessaria prouisione aliquid ei desit pro posse, nec aliquid superflui impendatur, vt nō deficiat ante tempus ex penuria vel labore, nec lasciuat ex abundantia vel quiete. Tota autem intentio debet esse circa optimum occupata, circa profectum animæ, in Dei notitia & amore, & in his quæ ad hunc profectum promouent & conducunt: quia non propter corpus creata est anima, sed corpus propter animam, vt illi seruiat & cooperetur ad profectum præfatum. Anima verò propter Deum creata est, vt ei inhæreat, & inhærendo suauitate eius fruatur, & fruendo beata sit. Solius enim Dei est eam destruere & occidere,
cuius

enius etiam creare & viuificare est: ideo nisi eius iussu vel permisso nihil licet nobis destruere eorum quæ ipse fecit. Irrationales creaturas permittit nos occidere, sed non irrationabiliter. Rationales vero prohibet occidi, id est, homines, nisi secundum leges ab ipso promulgatas. Vnde iudices secundum leges diuinas iudicantes, non sua, sed Dei auctoritate malefactores occidunt: quia ipse præcepit, Qui hoc vel hoc fecerit, tali pœna puniatur. Sicut autem non licet cuiquam alterum occidere; sic nec semetipsum: cum nemo plus alterum teneatur diligere, quam semetipsum. Semetipsum autem occidit, qui indiscretè se per abstinentiam & per alios labores debilitans, ante cogitur deficere quam requirit ordo naturæ: licet aliquos deuotionis feruor vel pura simplicitas excuset. Ad Rom. Rationabile sit obsequium vestrum. Rom. 12, 1

In quibus consistit sobrietas.

CAP. XLVII.

SOBRIETAS in tribus consistit: in qualitate, in quantitate, & modo. In qualitate, ut non delicata & pretiosa aut sumptuosa requiratur, sed simplicia, quibus valeat sustentari natura, & gula non irritari, & quæ de facili possunt haberi. In quantitate, ut non nimis & sæpius quam decet, sed temperatè: ut sit refectio corpori, non onus. Infirmi sunt liberi ab vtraque lege. In modo, ut non importunè requiratur, nec impetuosè & indisciplinatè & inordinatè sumatur: sed modestè, maturè & religiosè: sicut in priori formula nouitiorum tractatum fuit. Sic enim sapit suauius, sumitur iucundius, reficit salubrius, minus grauat stomachum, & facilius digeritur, & minus peccatur, & est honestius & religiosius. Valet au-